

Frans Gravendaal

Frans Gravendaal is geboren op 29 september 1916 in Semarang, NOI. Hij is de zoon van Eryk Hypolithe Gravendaal en Jeanne Julie Eugenie van der Palm.

Hij haalt in 1930 het toelatingsexamen voor de Hoogere Burgerschool aan de Bilitonstraat 8 te Bandung met hoge cijfers, maar blijkt geen goede leerling. Hij blijft zitten in klas vier en zakt voor zijn eindexamen.

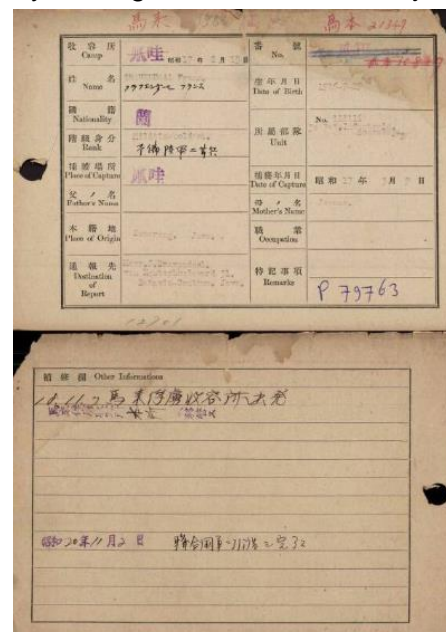
Frans was actief als voortrekker bij de Buckskinmanstam van IEV groep 7 in Bandung. De stam hield zich veel bezig met liefdadigheid. Ze zochten mensen op om een maaltijd te bereiden, medicijnen te brengen of klusjes te doen.

IEV was het Indo-Europeesch Verbond, een sociale beweging en politieke organisatie opgericht in 1919. Deze organisatie streed voor gelijkheid van rassen en politieke zeggenschap. Het was een van de eerste en grootste Europese organisaties in Nederlands-Indië die verlangde naar een onafhankelijk land, maar wel met een relatie met Nederland. De IEV-Padvinderij werd tegen het eind van 1928 opgericht in Bandung, als onderdeel van de IEV-Jeugdorganisatie verkort IEVJO. In augustus 1929 scheidden zij zich hiervan af en sloten zich aan bij de Vereeniging Nederlandsch Indische Padvinders (NIPV).

Hij gaat na zijn HBS bij Lindeteves-Stokvis werken en in oktober 1938 bij de Staatsspoorwegen als registratuurklerk. Hij wil overstappen naar de Militaire Luchtvaart van het KNIL voor een vliegeniersopleiding maar wordt op zijn fysiek afgekeurd. Wel wordt hij opgeroepen als dienstplichtig soldaat. Als Nederlands-Indië capituleert, worden hij krijgsgevangenen genomen en geïnterneerd.

Na het eerste krijgsgevangenkamp 10e Depot Bat in Malang komt hij in Batavia terecht. Van daaruit wordt zijn groep met 2000 krijgsgevangenen (1500 Nederlanders, 500 Engelsen) op 5 november 1943 met de France Maru naar Pankalan-Balai bij Palembang, Zuid-Sumatra verscheept. Dit transport werd aangeduid als Java Party 19, het 19de transport van krijgsgevangenen vanuit Java. Daar werken de krijgsgevangenen onder barre omstandigheden aan de aanleg van een vliegveld. In dat helse klimaat, met te weinig voedsel en op gerantsoeneerd water, egaliseren ze het terrein. De 1650 mannen zijn ondergebracht in

atap hutten met een aangestampte aarden vloer. De 1173 mannen die het werk overleven worden in mei 1945 verscheept naar Singapore. En zo komt Frans in kamp Changi terecht, het opvangkamp van de Geallieerden.

Na de oorlog is hij een tijdje in Nederland, waarna hij terugkeert naar Nederlands Indië. Hij blijft daar in ieder geval tot eind jaren '50, zit nog een paar jaar in Hollandia, Nederlands Nieuw Guinea en keert dan voorgoed terug naar Nederland. Frans overlijdt op 23 maart 1983 in Den Haag.

Meer informatie

[Indisch Wetenschappelijk Instituut - aangespoeld \(iwi-nu.nl\)](http://www.indischwetenschappelijkinstituut.nl)

[Japanse interneringskaarten | Nationaal Archief](#)

[Moesson | 1 december 1989 | pagina 14 - Moesson Digitaal Tijdschriftenarchief \(pictura-dp.nl\)](#)

[France Maru 2.htm](#)

[Birma-Siam-spoorweg \(japansekrijgsgevangenkampen.nl\)](http://www.japansekrijgsgevangenkampen.nl)

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op <http://vrijheid.scouting.nl> voor meer informatie en alle andere verhalen.